

Kormányrendelet a termés zár alá vételéről.

(Saját tudósítónktól.) A hivatalos lap szerdai száma közli a miniszterium 1750/1916. számú rendeletét, az 1916. évi buza-, rozs-, kétszeres-, köles-, árpa- és zabtermés befoglalásáról. A kormányrendelet a következő intézkedéseket tartalmazza:

(Az 1916. évi termésnek zár alá vétele.)

A közélémezésnek és a közszükségletnek az 1916/17. gazdasági év folyamán, illetőleg ezen a gazdasági éven belül a jelen rendelet hatályon kívül helyezéséig leendő biztosítása érdekében az 1916. évi buza-, rozs-, kétszeres-, köles-, árpa- és zabtermésnek árusítása, egyébként való forgalomba hozatala és felhasználása csak a minisztérium rendelkezései értelmében és az általa megállapított feltételek mellett történhetik.

Évégből minden termelőnek 1916. évi buza-, rozs-, kétszeres-, köles-, árpa- és zabtermése a közélémezés és a közszükséglet céljára biztosítása érdekében *zár alá helyeztetik* és afelel a termelő a jelen rendelet érvényességének ideje alatt csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A jelen rendelet alkalmazásában termelőnek kell tekinteni azt is, aki az 1916. évi termésből *munkabér, aratórész, cséplő rész vagy konvenció fejében kap a termelőtől* búzát, rozst, kétszerest, kölest, árpát vagy zabot. Elhe képest a zár alá vétel a munkabér, aratórész, konvenció vagy cséplő rész fejében kapott ily terményekre is kiterjed és birtokosuk azokkal szintén csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetnek.

A termelő zár alá vett termésének azt a részét, amelyet az alábbi bekezdések értelmében saját házi és gazdasági szükségletére magának megtarthat, erre a célra szabadon felhasználhatja.

A saját házi és gazdasági szükséglet megállapításánál csak a jövő 1917. évi augusztus hó 15. napjáig terjedő időt lehet számításba venni.

A házi szükséglet címén a 400 gramm naponkénti és fejenkénti lisztadagnak — a vámörölő díj, elporlás és a korpa számbavételével — megfelelő terménymennyiséget, vagyis fejenként és havonként búzából, rozsból, kétszeresből és árpából együttvéve 18 kilogrammot lehet csak számításba venni és pedig azon személyek után, akik a termelő háztartásában természetben ellátást élveznek.

Azt, hogy házi szükséglet címén kölesből a termelő a háztartásában természetben ellátást élvező személyek után fejenként mennyit vehet számításba, a községi előljáróság (városi polgármester) állapítja meg.

Gazdasági szükséglet címén csak a természetben kiszolgáltatandó terménybeli járandóságok (alkalmazottak, eselések, munkások munkabére, aratórésze, cséplőrésze, konvenciója), a vetőmag és az állatállomány szükséglete vehető számításba. Ezen a címen a termelőnek nem csupán a termés helyén, hanem másutt levő gazdaságában felmerülő, ott nem fedezett szükséglete is számításba vehető.

Külön rendelet fogja meghatározni, hogy a termelő saját mezőgazdasági szeszűző és más üzemében a zár alá vett termésből mennyit dolgozhat fel.

A zár alá vett termésnek a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részét a termelőnek adás-vétel útján, vagy más módon csak a *Haditermény-Részvénytársaság, e társaság bizománya vagy olyanok részére szabad elidegenítenie, akik a jelen rendelet értelmében a termelőtől ilyen terményeket hatóság vásárlási igazolvány szerint vásárolni jogosítva vannak.* A termelő a zár alá vett termésnek a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részével egyébként nem rendelkezhetik, azt fel nem használhatja, fel nem öröltheti, fel nem etetheti, fel nem dolgozhatja, el nem idegenítheti, sem azon másnak jogot nem engedhet. A termelő, aki ennek el-

lenére termésének a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részét felhasználja, felőrölteti, feleteti, feldolgozza, vagy termékével olyan részére rendelkezik, akiről tudja, hogy a jelen rendelet szerint vásárlási jogosultsága nincsen, vagy hogy azt túllépi, ezért a jelen rendelet szerint felel.

A termelő köteles zár alá vett termésének a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó és az 1916. évi október hó 15. napjáig a jelen rendelet értelmében vásárlásra jogosultnak még el nem adott részét, a jelzett nap után legkésőbb a földmívelésügyi miniszter által meghatározandó időpontig írásban vagy szóval a Haditermény Részvénytársaságnak (Budapest V., Nádor-utca 9. sz.) később kiadandó rendelet szerint megvételre felajánlani.

A Haditermény Részvénytársaság köteles a megvételre felajánlott terményeket azon az áron, amely a hatóságilag megállapított legmagasabb árnak a termények minősége szerint megfelel, a felektől átvenni.

Tilos a termelőnek a termés zár alá vett részét annak a törvényhatóságnak a területéről, ahol a gazdasága van, elszállítani. Más törvényhatóság területén levő gazdaságába vagy háztartásába azonban terményeit a termelő elraktározás, vagy a jelen rendelet szerint megengedett felhasználás végett a járási főszolgabírónak (városi polgármesternek) engedélyével elszállíthatja.

(Vásárlás a vevőnek saját házi és gazdasági szükségletére.)

Aki maga nem termelő, vagy akinek saját házi és gazdasági szükségletét saját termése nem fedezi, az 1916. évi október hó 15. napjáig a községi előljáróság (városi polgármester) által részére kiállított vásárlási igazolvány alapján jogosítva van a saját házi szükségletére búzát, rozst, kétszerest, kölest és árpát, gazdasági szükségletére pedig búzát annak a községnek a területén, ahol lakik, *készárúvétel útján minden közvetítő kizárásával bármely termelőtől vásárolni*; a járási főszolgabíró (városi polgármester) által részére kiállított vásárlási igazolvány alapján pedig biztosítva van ugyan, csak 1916. évi október hó 15. napjáig a saját gazdasági szükségletére bármely törvényhatóság területén rozst, kétszerest, kölest, árpát és zabot készárúvétel útján minden közvetítő kizárásával bármely termelőtől vásárolni.

Házi szükséglet címén a mezőgazdasággal vagy más őstermeléssel foglalkozó fogyasztó a naponkénti és fejenkénti 400 gr. liszt adagnak — a vámörölő díj, az elporlás és a korpa számbavételével — megfelelő terménymennyiséget, vagyis búzából, rozsból, kétszeresből és árpából együttvéve csak 18 kilogrammot, más fogyasztó pedig a vámörölő díj, az elporlás és a korpa számbavételével csak 10 kilogrammot vehet fejenként és havonként számításba azon személyek után, akik a fél háztartásában rendszerint természetben ellátást élveznek. Azt, hogy házi szükséglet címén kölesből a fogyasztó a háztartásában természetben ellátást élvező személyek után fejenként mennyit vehet számításba, a községi előljáróság (városi polgármester) állapítja meg.

(Vásárlás közszükségleti célokra.)

A jelen rendeletben említett terményekkel és liszttel el nem látott lakosság megfelelő ellátásának biztosítása az illetékes miniszterek által egyetértőleg kiadandó közelebbi utasítások szerint a törvényhatóságok feladata, amelyek az e célra szükséges terményeket és lisztet a *Haditermény Részvénytársaságtól* szerzik be.

Az állatállomány (ló, szarvasmarha, sertés, baromfi stb.) eltartására szükséges termény biztosítása céljából a kereskedelemügyi miniszter a földmívelésügyi miniszterrel és a belügyminiszterrel egyetértve a városi tör-

vényhatóságoknak, közintézeteknek, továbbá husznál nagyobb állatlétszámmal dolgozó ipari telepeknek és vállalatoknak megengedheti, hogy az 1916. évi október hó 15. napjáig a Haditermény Részvénytársaság útján annyi árpát és zabot vásárolhassanak, mint amennyi az ottani állatállomány takarmányozására a jövő 1917. évi augusztus hó 15. napjáig előreláthatólag szükséges lesz. Az a hatóság, intézet vagy vállalat, amely az állatállomány takarmányozására szükséges árpának, zabnak beszerzésére engedélyt nyert, köteles az egész évi szükséglet fedezéséről és a beszerzett készletek gazdaságos felhasználásáról gondoskodni.

Kereskedők (szövetkezetek), ha gabona adásvételével eddig is foglalkoztak, a Haditermény Részvénytársaság által a kereskedelemügyi miniszter utasításainak megfelelően kiállított vásárlási igazolvány alapján annak a törvényhatóságnak a területén, ahol üzleti telepük van, a termelőktől búzát, rozst, kétszerest, kölest, árpát és zabot vásárolhatnak, de csak oly termelőtől, akinek eladásra szánt termése a felsorolt terményekből együttvéve legfeljebb száz métermázsát tesz ki.

A jelen §. alapján vásárolt terménymennyiségeket a vevő csak a Haditermény Részvénytársaságnak vagy e társaság bizományaainak adhatja el és köteles az ilyképp megvásárolt készleteket kéthetenként a Haditermény Részvénytársaságnak bejelenteni és a társaság felhívására neki megvételre felajánlani.

Tilos a gabonáért a kereskedőnek (szövetkezetnek) a továbbeladásnál olyan árat felszámítania, amely, habár a hatóságilag megállapított legmagasabb árt nem is haladja meg, mégis aránytalanul magasabb az általa a termelőnek fizetett árnál.

A jelen rendeletben említett terményeket bármely malomvállalat (Kereskedelmi, vámörölő, gazdasági malom stb.) csak akkor fogadhat el őrlésre, darálásra, zuzásra, hántolásra s bármilyen egyéb feldolgozásra, ha az őrltető fél a részére a községi előljáróság által erre a célra díjtalanul kiállított tanúsítvánnyal bizonyítja, hogy az illető mennyiséget házi és gazdasági szükségletére jogosan használhatja fel terméséből, vagy azt a jelen rendelet értelmében jogosan szerezte.

Bármely malomvállalat (kereskedelmi, vámörölő, gazdasági malom stb.) csak vámörölést végezhet. Az őrlési vám százalékat, amely azonban a vámörölésre behozott gabonamennyenységre vonatkozik, állapítja meg.

A rendelet végül a büntető rendelkezéseket ismerteti.

Tisza István a békéről.

— A miniszterelnök nyilatkozata a Berliner Tageblattban. —

BERLIN, május 31. A Berliner Tageblatt meginterjuvotta gróf Tisza István miniszterelnököt, aki többek közt a következőket mondotta:

— Kétségtelen, hogy az utóbbi hónapokban az objektív békefeltételek megerősödtek, amelyek a mi részünkről már régen meg voltak. A legutolsó békefeltétel, amelyet még el kellett intéznünk, vagyis az olaszok kiűzését területünkről, a napokban fog kialakulni. Hogy a béke szubjektív feltételei adva vannak-e, azt Poincaré és Grey legutóbbi kijelentéseiből nem lehet megtudni. Mi ép úgy, mint eddig készek vagyunk befejezni a háborút, az ellenségtől függ a béke helyreállítása.

A nemzetiségi kérdéssel is nyilatkozott a miniszterelnök. Kijelentette, hogy Magyarország sohasem zárkózott el attól, hogy a nemzetiségek jogos kívánságait kielégítse. Most azonban jobban, mint valaha, szükség van a magyar nemzet erős államiségára.